

ตอนที่ ๑ ผมเลวมาก

บรรดาเพื่อนภิกษุสามเณรทั้งหลาย และบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทที่กำลังนั่งฟังอยู่เวลานี้ วันนี้ก็มาคุยกันถึงความรู้สึกตามความเป็นจริง ความจริงได้บันทึกไปแล้วคาสเซทก่อนแต่ต้องลบทิ้งไป เพราะรู้สึกว่าพูดตรงตามความรู้สึกที่เป็นความจริงเกินไป ที่ว่าเกินไป ก็เพราะว่าพูดตรง ๆ ก็เลยสงสัยว่าบรรดาท่านผู้ฟังถ้ามีขันติที่ดีอยู่ ถ้ามีขันติไม่ดีก็จะเกิดสร้างความโกรธแค้นขึ้นมาก็จะเป็นการลำบาก เพราะว่าเวลานี้ปรากฏว่าภาวะของประเทศ (ที่พูดนี้เป็นวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗) เพราะว่าเวลานี้ปรากฏว่าตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีการเคลื่อนไหวมาก เนื่องจากทางราชการจับบุคคลที่กล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ข้อเท็จจริงนี้จะเป็นประการใดก็เป็นเรื่องของทางราชการ ซึ่งเป็นเหตุผลของแต่ละฝ่าย แต่ฝ่ายพระนะไม่เกี่ยว แม้ความจริงพระไม่เกี่ยวแต่เมื่อพูดเรื่องของพระตามความเป็นจริงแล้ว ถ้าคนอีกกลุ่มหนึ่งเกิดการไม่พอใจบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง คณะใดคณะหนึ่งซึ่งไม่เกี่ยวกับการจับกุม เป็นเรื่องของทางพระศาสนา ก็จะถูกกลายเป็นว่าผมเป็นปัจจัยสร้างความแตกแยกของบุคคลขึ้นในพระศาสนา ทางบ้านเมืองเขากำลังทะเลาะกัน เราทางศาสนาก็เริ่มจะทะเลาะกันอีก ก็เป็นการไม่ดี

ฉะนั้นขอเปลี่ยนลีลาเสียใหม่ ซึ่งก็ขอพูดตามความเป็นจริงเหมือนกัน แต่งดอาการเครียดที่ผ่านมาเสีย

วันนี้ก็ขอปรารภเรื่องมโนมยิทธิ

คำว่า **มโนมยิทธิ** นี้แปลว่า **มีฤทธิ์ทางใจ** บรรดาท่านพุทธบริษัทและญาติโยมที่นั่งอยู่ที่นี่ทุกคนทำได้แล้วทั้งหมด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระที่เข้ามาบวชในวัดนี้ต้องทำได้ก่อน เมื่อทำได้แล้วก็พยายามอย่าให้เสื่อมเสีย **ถ้าปล่อยให้เสื่อมจะถือว่าเป็นการปรามาสพระพุทธเจ้า** เพราะว่าความรู้นี้เป็นของพระพุทธเจ้า

หากว่าจะมีใครถามว่าทำไมจะต้องสอนมโนมยิทธิ ซึ่งก็มีคนหลายกลุ่มหลายคน หลายคนนี่ความจริงเขาไม่ได้พูดที่อื่นบางคนก็มาพูดใส่หน้าผมเองว่าสอนคนนอกวิตนอกรอย ไม่เป็นเรื่อง ใ้คำว่าสอนนอกวิตนอกรอยนี้บางที่เขาจะคิดว่าผมเป็นแบบพระกปิลาภิกขุที่ในพระวินัยท่านบอกว่าตายจากความเป็นคนไปเกิดในอเวจีมหานรก และก็พาโยมแม่กับน้องสาวลงอเวจีมหานรกด้วย เฉพาะท่านกปิละเมื่อลงอเวจี

แล้วฟื้นขึ้นมาเป็นปลา มีเกล็ดสีทอง พอพระพุทธเจ้าถามตามความเป็นจริงก็เสียใจ เอาหัวตีข้างเรือตายแล้วไปเกิดในอเวจีมหานรกใหม่

ความจริงผมไม่ได้หนักใจแบบท่านกปิละ เพราะว่าความรู้นี้เป็นของพระพุทธเจ้าที่ให้ไว้ ถ้าท่านผู้ใดเห็นว่าไม่เป็นเรื่องไม่เป็นราวก็จงคิดว่าพระพุทธเจ้าไม่เป็นเรื่องด้วยก็แล้วกัน ที่กล่าวนี้ผมไม่ได้ประณามพระพุทธเจ้า แต่ว่าเมื่อท่านทั้งหลายเห็นว่า ความรู้ของพระพุทธเจ้าใช้ไม่ได้ก็แสดงว่าท่านผู้นั้นไม่ยอมรับนับถือพระพุทธเจ้า เป็นเรื่องของท่านผู้นั้น ผมปฏิบัติตามไม่ได้

และมีบางท่านเห็นว่าเป็นการสะกดจิตบ้าง ความจริงการสะกดจิตต้องเป็นเหมือนกันหมด ทำอะไรเหมือนกันหมด รู้อะไรเหมือนกันหมด ต้องทำได้เหมือนกันทุกอย่างเพราะถูกจิตบังคับ แต่ทว่าการที่มาฝึกนี้ทุกคนไม่ใช่จะได้เหมือนกันหมด บางคนวันเดียวได้ บางคน ๒ วันได้ บางคนถึง ๓ วันได้ แต่ก็มีบางรายที่ ๔ วันได้

และมีบางท่านบอกว่าเป็นโอภาส (แสงสว่าง) อันนี้ก็ไม่ใช่ คำว่า **โอภาส** เป็นแสงสว่างเฉย ๆ เป็นผลของการเจริญสมถภาวนาบริกรรมสมาธิภาวนา ถ้าหลับตาไปแล้วจะเห็นแสงสว่างทั้งข้างหน้าข้างหลัง ข้างล่างข้างบน อันนี้ผมเคยผ่านมาแล้ว ก็ไม่ใช่มนมยิทธิ

บางท่านบอกว่าเป็นอุปาทาน คำว่า อุปาทาน แปลว่ายึดมั่นถือมั่น จะต้องรู้ก่อน คิดไว้ก่อนว่าภาพนั้นภาพนี้เป็นอย่างไร แล้วก็ไปเจอแบบนั้น อย่างนี้เรียกว่าเป็นอุปาทาน คือยึดถือภาพไม่ยอมปล่อย จะต้องเป็นเหมือนที่ฉันเห็นมาก่อนจึงจะถูกต้อง อันนี้ก็ไม่ใช่อีก

ที่ผมพูดอย่างนั้นะขอบรรดาเพื่อนภิกษุสามเณรทั้งหลายและบรรดาญาติโยมพุทธบริษัท ก็จงอย่าไปโกรธผู้พูด ท่านพูดเพราะท่านเข้าใจผิด ท่านไม่ได้เคยศึกษาเรื่องนี้มาก่อน ก็เป็นเรื่องของท่าน ถ้าคิดว่าทำไมจึงไม่ศึกษา ก็ต้องนึกถึงตัวเราเอง ท่านก็ดี ผมก็ดี คุณก็ดี ญาติโยมพุทธบริษัทก็ดี เดิมทีเดียวเราก็เชื่อนรก สวรรค์ แต่ว่าเราไม่เคยเห็นนรก สวรรค์ (ขอโทษตอนนี้ต้องกินน้ำ วันนี้ป่วย อากาศป่วย เครียดมาก เดินกึ่ง นั่งกึ่ง แต่ก็เพื่อพระพุทธศาสนา เพื่อความดีของญาติโยมพุทธบริษัท)

ทำ) เป็นอันว่าเราก็มารู้ตามเรื่องของเรา ที่เมื่อกี้กินน้ำเล็อกเดียวหายไปเลย ผมไม่มีหนังสือ ผมไม่ได้ถือหนังสือมา

ที่นี้ความรู้สึกของผมมีอย่างหนึ่งคือว่ามีความรู้สึกที่ **ผมนี้เลวมาก**

ในสมัยก่อน สมัยยังเป็นเด็ก เรื่องนรก เรื่องเทวดานี้ผมพบมาก่อน ผมเชื่อ เพราะทุกอย่างถ้าผมไม่พบมาก่อนนี้ผมไม่เชื่อ ผมเป็นคนประเภทที่เรียกว่าไม่ยอมเชื่อลอย ๆ จะต้องมีเหตุมีผลมีประสบการณ์เอง และที่มีเหตุมีผลแล้วผมก็ยังไม่เชื่อ ต้องตนเอง ต่อมาเมื่อผมเป็นพระผมเรียนนักธรรม เรียนบาลี ผมได้พยายามพูดให้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทเข้าใจเรื่องนรก สวรรค์ ท่านเชื่อแต่ก็ไม่หมดการแคลงใจ ต่อมาเป็นนักเทศน์ เทศน์เท่าไรญาติโยมก็ไม่หมดการแคลงใจ จึงมีความรู้สึกที่เราเลวเหลือเกิน ที่กินข้าวของญาติโยม ผ่าฉ้อนท่อนสับที่ใช้ญาติโยมก็ให้ สถานที่อยู่ญาติโยมก็ให้การป่วยไข้ไม่สบายญาติโยมก็หายรักษาโรคให้ หามอมมาให้ แต่ว่าเราไม่สามารถสนองความดีของญาติโยมได้ตามความเป็นจริง ไม่สามารถจะเปลื้องอารมณ์ของญาติโยมได้ ผมจึงมีความรู้สึกที่ผมเลวมาก ทั้ง ๆ ที่ความรู้นี้มีอยู่

จึงได้มาปรารภว่าความรู้ขององค์สมเด็จพระบรมครู คือพระพุทธเจ้า ความรู้ที่พระพุทธองค์สอนไว้ที่บรรดาพระโอราณจารย์ คือท่าน**พระพุทธโฆษาจารย์** ท่านอยู่เมือง**สะเทิม** หรือเมือง**สุธรรมวดี** ท่านกรอุณาเขียนวิสุทธิมรรคตอนที่จะไปแปลพระไตรปิฎกให้บรรดาพระอรหันต์ทั้งหลายเหล่านั้นตรวจนะ (ถ้าวิสุทธิมรรคเขียนไม่ถูกต้องเขาไม่ยอมให้แปลพระไตรปิฎกจากภาษาสิงหลมาเป็นภาษามคธ) ท่านก็พยายามเขียน เมื่อเขียนแล้วพระอรหันต์ท่านตรวจว่าถูกต้อง จึงได้ยอมให้แปลพระไตรปิฎก ผมก็มีความมั่นใจว่า ในฐานะที่พระพุทธโฆษาจารย์แห่งเมืองสุธรรมวดีท่านเป็นอรหันต์ปฏิสัมภิทาญาณ และบรรดาพระที่ประเทศลังกาศมายันนั้นซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบท่านก็เป็นพระอรหันต์ ฉะนั้น ความรู้ที่พระพุทธโฆษาจารย์รจนาไว้ต้องไม่ผิด คณะสงฆ์จึงยกเป็นปกรณ์พิเศษ เป็นหลักสูตรของเปรียญ ๘ ประโยค

แต่ที่ว่าถ้าถือในวิสุทธิมรรคจริง ๆ แล้วผมปฏิบัติไปตามสายนั้น ใช้เวลามากจริง ๆ ผมบวชมาแล้วใช้เวลาเกือบ ๒ เดือนจึงสามารถทำวิชานี้ได้ ที่ทำได้ท่านอย่างถือว่าเป็นคนวิเศษวิโสณะ ความรู้ที่ผมนำมาสอนพวกท่านก็ดี หรือที่ผมทรงไว้ได้ก็

ดี มันเป็นความรู้แบบเปิด ๆ เป็นเศษความสามารถของพระอรหันต์ทั้งหลายท่าน แต่เราก็สามารถจะรู้จักสรวรรค์นรกกันได้ก็ยังมี

แต่ว่าในวิสุทธิมรรคที่พระพุทธโฆษาจารย์ท่านรจนาไว้ว่า "บุคคลผู้ใด ถ้าเคยทำได้แล้วในชาติก่อน.." อย่างที่พจักขุญาณเป็นต้น ท่านบอกว่า "ไม่ต้องตั้งท่าตั้งทางทำกสิณ เพียงเห็นแสงสว่างจากช่องฝาที่ลอดมา เมื่อจับแสงสว่างเป็นอาโลกสิณก็สามารถได้พจักขุญาณได้"

ผมก็มาคำนึงถึงเรื่องนี้ว่า คนที่เกิดมาที่ตี่ก็มีมาก ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า คนมี ๔ เหล่า คือ

๑. **อุคฆฏัตถุญญ** มีกำลังใจเต็มพร้อมในการปฏิบัติ พร้อมจะได้รับความสามารถ ท่านประเภทนี้ฟังคำสอนเพียงหัวข้อเท่านั้น ก็เข้าใจและปฏิบัติได้ทันทีทันใด

๒. **วิปจิตถุญญ** ประเภทนี้มีกำลังใจดี แต่ความฉลาดน้อยไปนิดหนึ่ง ฉลาดน้อยกว่าพวกแรก จะแนะนำแต่เพียงหัวข้อไม่เข้าใจ ต้องอธิบายจึงจะเข้าใจและทำได้

๓. **เนยยะ** ท่านผู้นี้มีกำลังความดีพอสมควร และสามารถจะเป็นพระอริยเจ้าได้ แต่จะต้องปลุกปล้ำกันหน่อยจึงจะเข้าใจ ถ้าจะสอนแบบผ่านไปผ่านมา อันนี้ไม่เข้าใจ จะต้องจ้ำจี้จ้ำไช ช้ำแะซะกัน

๔. **ปทปรมะ** พวกนี้ไม่มีเหตุไม่มีผล เป็นคนไม่เอาไหน ประเภทที่เรียกว่า "สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ" สอนเท่าไรก็ไม่มีความหมาย เพราะอกุศลคอยครอบงำมาก คนประเภทนี้พระพุทธเจ้าทรงหลีกเลี่ยง

นี่แหละบรรดาเพื่อนภิกษุสามเณร ผมปรารภอย่างนี้ ซึ่งก็ปรากฏว่าพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระชินวรสมัยเมื่อพระพุทธองค์ยังทรงพระชนมชีพอยู่ พระองค์พูดไม่กี่คำ ใช้เวลาไม่นาน คนก็บรรลุมรรคผลมีอยู่ และเมื่อองค์สมเด็จพระบรมครูนิพพานไปแล้ว บรรดาพระอรหันต์ทั้งหลายท่านก็พูดน้อยเดียว คนก็บรรลุมรรคผล แสดงว่าความรู้ที่องค์สมเด็จพระบรมครูสอนไว้ต้องมิง่าย ๆ ง่ายกว่าที่ผมศึกษา ผมจึงได้พยายามค้นคว้า ค้นคว้านะไม่ใช่ปัญญาของผมเองนะครับ ต้องถือว่าค้นคว้าหลักสูตรที่พระพุทธเจ้าทรงสอนเมื่อพบแล้วประมาณ ๔๐ อย่างเศษและลองมาปฏิบัติก็

รู้สึกว่าคุณเคยฝึกมาแล้วใช้เวลาถึง ๗ วัน ถ้าเป็นชาวบ้านมีเวลา ๗ วันเขาไม่ไหว เป็นพระใช้เวลา ๗ วัน บางที่ชาวบ้านอาจจะต้องใช้เวลาราว ๗ เดือน เพราะชาวบ้านไม่มีเวลาทำเน้

ผมจึงมาคิดว่าจะต้องหาความรู้ที่ง่ายที่สุด และมีผลสม่าเสมอกันจึงไปได้ หลักสูตรนี้มา กว่าจะได้หลักสูตรนี้มาต้องใช้เวลาราว ๒๓ ปีนะ หลักสูตรหาได้แล้วก็ต้องหาบุคคลที่ทำได้ด้วย คนที่ทำได้ต้องมี และก็ต้องลองฝึกดูเป็นเครื่องพิสูจน์ ความรู้ดังกล่าวนี้ผมไปได้มาจาก "อาจารย์สุข" ซึ่งท่านเป็นฆราวาส

บรรดาเพื่อนภิกษุสามเณรแปลกใจใหม่ครับ ที่ผมยอมตัวไปเป็นลูกศิษย์ฆราวาส ท่านอาจจะแปลกใจถ้าท่านมีมานะปฏิ ถ้ามีมานะถือตัวถือตนละก็ท่านแปลกใจแน่ คิดว่าพระไม่ควรจะน้อมตนไปเป็นลูกศิษย์ฆราวาส แต่ว่าคนอย่างผมชะอย่าง ผมยังไม่เคยคิดว่าผมเป็นคนดี ยังมีความรู้สึกว่าคุณเลว และก็ผมโง่ ทั้งนี้เพราะอะไร ผมโง่จริง ๆ ผมกินข้าวที่ญาติโยมเลี้ยง สถานที่อยู่อาศัยญาติโยมทำให้ ผ่าผ่อนท่อนสไปญาติโยมให้ ยารักษาโรค หมอรักษาโรค โยมก็ให้ แต่ว่าผมเป็นคนจััญไร ไม่สามารถจะสนองกำลังใจของญาติโยมให้เข้าใจสวรรค์ นรก จริง ๆ ได้ ฉะนั้น ผมถือว่าในเมื่อผมยังเลวอยู่ ถ้าใครเขาดีกว่าผม ผมก็ยอมรับท่านเป็นครู ผมเคยรับคำแนะนำของเด็กอายุแค่ ๑๒ ปี เธอให้เหตุให้ผลนี้ผมเชื่อ และเด็กคนนั้นก็ไม่ใช่ใครเป็นลูกศิษย์ผมเอง

นี่แหละบรรดาเพื่อนภิกษุสามเณร นิสัยผมเป็นอย่างนี้ แต่ทว่าถ้าใครมาเบ่ง อวดเลว ไม่ใช่อวดดีนะ อันนี้ผมยอมไม่ได้ คำว่ายอมไม่ได้ไม่ใช่หมายความว่าไปชวนตีกับเขา ผมก็ไม่ยอมรับคำแนะนำของเขา คนผู้นั้นต้องมาแบบดี มาตามลีลาของพระพุทธเจ้า อันนี้ผมยอมรับ ฉะนั้นความรู้นี้ต้องถือว่าเป็นประวัติส่วนตัวหนึ่งของผม

ขณะที่ผมไปพบท่านอาจารย์สุข มันเป็นการบังเอิญจริง ๆ ครับ เรายังนั่งกินแล้วกัน อาจารย์สุขเวลานั้นท่านก็ดื่มเหล้า เป็นเรื่องแปลก คนที่กินเหล้าวงเดียวกันนั้นแหละเกิดทำทายเป็นขึ้น บอกว่า

"ไอ้สุข" (ขอประทานอภัยผมไม่เรียกท่านอย่างนั้นนะ นี่ตามคำที่ได้ยินมา) "เขาว่ามึงสอนคนไปสวรรค์ ไปนรกได้ใช่ไหม"

อาจารย์สุขบอกว่า "ใช่" คนนั้นเขาบอกว่า "กูไม่เชื่อ กูไม่เชื่อว่าสวรรค์มีนรกมี และกูก็ไม่เชื่อว่าความสามารถในคำสอนของมึง"

เอาเข้าแล้วใหม่ละ เมื่อเกิดการทำทนาย อาจารย์สุขก็บอกว่า "ถ้าหากว่ากูสอนให้มึงเห็นนรกได้ หรือว่าเห็นสวรรค์ได้มึงจะยอมเสียเหล้าให้กู ๑ ขวดใหม่ละ"

นี่เรื่องนี้เป็นเรื่องแปลกนะครับ มันไม่น่าจะเป็นไปได้ แล้วคนนั้นเขาก็ยอมโดยบอกว่า

"ถ้ามึงทำให้กูไปไม่ได้มึงต้องเสียเหล้าให้กู ๑ ขวดด้วยนะ"

ทั้งสองเกิดทำทนายกัน เขาหันหน้ามาทางผมแล้วพูดว่า "พระคุณเจ้าเป็นพยานด้วยนะครับ" ผมก็เลยนึกว่าวันนี้เป็นกรรมกรขี้เมา แต่ไม่ได้เมาไปกับเขา

เป็นอันว่าท่านอาจารย์สุขก็สั่งให้หาดอกไม้มา ๓ ดอก เอาเทียนที่เขาบูชาพระที่เรียกว่าเทียนหนักบาท (ความจริงมันหนักไม่ถึงบาท) มาหนึ่งเล่ม และใช้สตางค์หนึ่งสลึงยกครู และใช้เหล้าหนึ่งขวด เอ...แปลก

ผมก็นั่งนึกในใจว่า เออ... ไข่เรื่องพรรคอย่างนี้มันไม่น่าจะมีเหล้ามียา แต่ก็นั่งดูเขาจะทำยังไงกัน ต่อมาท่านอาจารย์สุข ก็ไปลี้ครกตำข้าวมา ครกตำข้าวนี้ผู้ฟังจะเข้าใจหรือไม่ผมไม่อธิบายละ ท่านให้คนนั้นนั่งที่ครกตำข้าวนั้น แล้วก็ให้ภาวนาว่า "นะ มะ พะ ธะ" อันนี้แปลก ไม่มีพิธีกรรมอะไรเลย หลังจากนั้นท่านก็ใช้น้ำมนต์พรม เมื่อพรมน้ำมนต์แล้ว ท่านก็ยืนอยู่ใกล้ ๆ ท่านบอกว่า ท่านภาวนาว่า "นะ โม พุท ธา ยะ" เป็นการควบคุม หลีกจากนั้นสักครูหนึ่ง ท่านก็เอาธูปหอมมาจุด ให้ควันธูปโรยใกล้ ๆ จมูกคนนั้นให้ได้กลิ่นหอม แล้วเอากระดาษจุดไฟช่วยแสงสว่างไปส่องข้างหน้า ไม่ใช่ถึงเนื้อนะ ท่านถามว่า

"สว่างแล้วหรือยัง?" คนนั้นก็บอกว่า "สว่างแล้ว"

ท่านอาจารย์สุขถามว่า "เห็นแสงขาว ๆ พุ่งลงมามีไหม หรือแสงสว่างพุ่งออกไปมีไหม?"

คนนั้นตอบว่า "เห็นแสงสว่างพุ่งลงมาจากข้างบน"

ท่านอาจารย์สุขก็เลยบอกว่า "ถ้าอย่างนั้นตัดสินใจพุ่งกายไปตามแสงทันที"

คนนั้นบอกว่า "เวลานี้ออกจากกายแล้ว"

ท่านอาจารย์สุขบอกว่า "ถ้ามันตั้งใจไปนรก"

คนนั้นตอบว่า "เวลานี้ถึงนรกแล้ว"

และเขาก็อธิบายความเป็นไปของนรกถูกต้องตามไตรภูมิและก็ถูกต้องตามทีประสมมาตามพระบาลี ผมฟังแล้วก็เป็นเรื่องอัศจรรย์ ก็เป็นอันว่าไป ๆ มา ๆ คนนั้นพบนรกหลายชุมตามที่เราเข้าใจ ผมก็แปลกใจเรื่องอย่างนี้ พระมีศีลแท้ ๆ ไปไม่ได้ แต่คนชั่วเหี้ยมมาได้

แล้วต่อมาคนนั้นก็ร้องบอกว่า "อยากจะพบคุณปู่ที่ตายไปแล้ว"

ท่านอาจารย์สุขก็บอกว่า "นี่ถึงพระยายมท่าน เชิญท่านมาสงเคราะห์"

คนนั้นตอบมาว่า "เวลานี้ท่านพระยายมมาขึ้นข้าง ๆ แล้ว"

ท่านอาจารย์สุขบอกว่า "ให้ถามท่านว่า คุณปู่ (ชื่อนั้นชื่อนี้ ตายไปเมื่อไร) เวลานี้อยู่ในนรกไหม?"

ก็ปรากฏว่าคนนั้นบอกมาว่า "พระยายมท่านบอกว่า ในนรกไม่มีคนนี้ และคนนี้เมื่อมีชีวิตอยู่มีความดีมาก ประการที่สอง คนนี้มีศีล ๕ ครบถ้วนมานานเป็นเวลาถึง ๓๐ ปี แล้วก็มีเคารพในพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์จริง คนนี้จึงคิดอยากจะไปนิพพาน"

ท่านอาจารย์สุขก็ให้ถามท่านพระยายมว่า "ท่านไปนิพพานหรือยัง?"

ท่านพระยายมบอกว่า "ยัง คนนี้ไปอยู่สวรรค์ชั้นดุสิต เพราะก่อนจะตาย เป็นพระโสดาบัน"

คนนั้นก็ถามว่า "พระโสดาบันมีความประพฤติอย่างไรบ้าง"

พระยายมท่านก็บอกว่า

๑. มีความรู้สึก ว่า ชีวิตนี้มันจะต้องตาย คือไม่ประมาทในความตาย

๒. เคารพในพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์จริง

๓. มีศีล ๕ บริสุทธิ์

๔. คิดต้องการจุดเดียวคือ นิพพาน

ถ้ามีความประพุดตಿಯ่างนี้เมื่อเป็นพระโสดาบันแล้วบาปกรรมทั้งหมด จะไม่สามารถลงโทษต่อไปอีก ถ้าไปถึงพระนิพพานไม่ได้ ก็อยู่ชั้นดุสิต ต่อไปก็สามารถ พังเทศน์จากพระศรีอาริยมุตไตรยจบเดียวกันก็เป็นพระอรหันต์ไปนิพพานเลย

แล้วคนนั้นก็เลยหันไปถามท่านว่า "คนอย่างผมจะเป็นพระโสดาบันได้ ไหม?"

เสียงบอกว่า พระยายมท่านบอกมาว่า "อย่างนี้มันเป็นไม่ได้หรอก อย่าง นี้ต้องเป็นสัตว์นรก เพราะการที่จะมานี้ก็กินเหล้ามา เหล้านี้กินเฉย ๆ ไม่มีโทษอย่างอื่น ก็ต้องตกโลหะกุมภีแล้ว" ท่านก็ชี้ให้ดูโลหะกุมภี คนนั้นเรื่อง "ว้าก ตายแล้ว"

พระยายมบอกว่า "เหล้าเฉย ๆ นะ กินเหล้าเฉย ๆ ถ้ากินเหล้าแล้วโกหก มดเท็จด้วยก็ยังมีอีกขุมหนึ่ง กินเหล้าแล้วทำร้ายคนอื่นด้วยก็มีอีกขุมหนึ่ง ถ้าบาปหนัก กว่านี้ต้องลงนรกขุมใหญ่ อันนี้เป็นนรกเล็ก ๆ เศษ ๆ นรก เขาเรียกว่า ยมโลเกียนรก"

เสียงคนนั้นบอกมาว่า "เวลานี้กั้มลงการบพระยายมว่า ถ้าผมจะเป็นคน มีศีลบริสุทธิ์ และปฏิบัติตนอย่างปฐุนี้จะไปเหมือนปฐุได้ไหม?"

พระยายมท่านก็บอกว่า "ได้ ทำไมจะไม่ได้ ให้ลืมความชั่วทั้งหมดปาณา อทินนา กาเม มุสา สุรา ที่ผ่านมาแล้วทั้งหมดเลิกกัน ไม่คิดถึงมัน นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้น ไป ไม่ลืมคิดว่าสักวันหนึ่งข้างหน้าเราจะตาย ถ้าเราตายแล้วไม่ยอมมานรกอย่างที่ยืน อยู่ที่นี่ มันทุกข์ เราไม่ต้องการ เราต้องการไปจุดเดียว คือ นิพพาน ถ้าไปสวรรค์หรือ พรหม หมดบุญวาสนาบารมีต้องพุ่งหลาวลงนรก เพราะบาปเก่าที่มีอยู่จะนั้นมุ่งอย่าง เดียวคือไปนิพพาน อารมณ์อย่างนี้ถ้าทรงตัว เขาเรียกพระโสดาบันบาปทั้งหมดอย่าง ที่ ทำมาแล้วไม่ทำต่อไป"

รวมความว่าท่านคุยกันอยู่นานประมาณครึ่งชั่วโมงเศษ ผมก็จะขอจะรับ ไม่พูดมากละ เป็นอันว่าคนนั้นก็ถอนตัวกลับจุดเดิมแล้วลุกขึ้นกราบอาจารย์สุขแล้วขอ มอบเหล่าพิเศษ เงินค่าเหล่าให้ เขาหันมาทางผมบอกว่า นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปขึ้นชื่อ ว่าศีล ๕ ผมจะมีครบถ้วนครบ และผมจะไม่ลืมความตาย ผมเห็นนรกแล้วไม่ไหว ใ้ เหล้านี้ ใ้ไฮ ผมกินหน่อยเดียว คนในนรกเบียดกันครีบ ๆ อันนี้ไม่ไหวจริง ๆ

ปรากฏว่านับตั้งแต่เวลานั้นเป็นต้นมา วันนั้นเขาให้อาจารย์สุข อาจารย์สุขก็เลิกกินเหมือนกัน นี่ความจริงอาจารย์สุขท่านทำได้น่าจะเลิกกินเหล้า

บ้างแต่ปรากฏว่าอาศัยคนนั้นเป็นเหตุให้อาจารย์สุข ๆ ก็ไม่กินเหล้าตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมาและก็ไม่ละเมียดคือ ๕

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท ของดีย่อมมีในทุกที่ทุกสถาน ถ้าเราจะประณามคนเมาว่าเลวมันก็ไม่ถูก ความดีเขามีอยู่ ตอนนี้เป็นพระนี่ครับ ผมมีความรู้สึกตัวว่าผมนี่เลวกว่าคนเมา และชาวบ้านเขาไหว้ผม ผมไม่ได้ไหว้ชาวบ้าน ความรู้สึกจ้อยร่อยเพียงเท่านี้ผมไม่สามารถจะมีมาแจกญาติโยมพุทธบริษัท นี่ผมเลวมาก ผมมีความรู้สึกเวลานั้น เมื่อก่อนผมก็รู้สึกว่าจะอยู่แล้ว แต่ทว่าไอ้ตอนนั้นรู้สึกเลวหนักขึ้น

นี่แหละบรรดาท่านทั้งหลาย ผมก็ยอมรับตามความเป็นจริงว่า **ผมเลว และผมก็พยายามเปลื้องความเลว เปลื้องได้นิด ๆ หน่อย ๆ** ความจริงผมก็มีความรู้สึกว่าคุณธรรมในมโนคติ ที่ผมให้ญาติโยมพุทธบริษัท ยังน้อยกว่าความดีของบรรดาญาติโยมที่สงเคราะห์ผม (อาตมาก็ขอประทานอภัยแก่บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายที่นั่นที่นี้ประมาณ ๒๐๐ คนเศษ วันนี้หน่อยหน่อยนะ ขออภัยที่สนองคุณญาติโยมได้ไม่เป็นไปตามความประสงค์อันนี้ต้องขออภัยนะ) และที่ทุกคนตั้งใจปฏิบัติ แม้จะเล็ก ๆ น้อย ๆ ขอสนองคุณได้บ้างก็พอควรนะ เพราะถือว่าดีพอ

เป็นอันว่าสำหรับวันนี้ บรรดาท่านทั้งหลาย มองเวลาไปมันก็เหลือ ๒ นาที ผมตั้งใจว่าจะพูดอีกอันหนึ่งที่มีประสบการณ์มา ซึ่งก็เป็นเรื่องของผม แล้วก็ตัดสินใจว่าเอาละขอเป็นลูกศิษย์อาจารย์สุข แต่ว่าผมกินเหล้าไม่เป็นมาตั้งแต่เกิด ไม่มีเหล้าเป็นอาชีพ เรื่องเหล้าเป็นอาชีพนี่ไม่เอาแน่ แต่ว่าเวลายกครูท่านแปลกที่มีเหล้าด้วย แต่สำหรับผมเรียน เวลาไหว้ครู อาจารย์สุขท่านไม่ต้องการเหล้าเลย ไม่มีสุรายาเมา ไม่มีอะไรทั้งหมด แม้จนกระทั่งยาสูบเอง ท่านก็เลิกเมา ดีมากนะ นี่วันหลังนะ ความจริงวันนั้นก็ขอเรียนจากท่าน เห็นผลแล้วนี่ เมื่อขอเรียนจากท่าน ท่านก็ขอร้องว่าวันหลังเถอะครับ วันพรุ่งนี้ ผมจะแนะนำให้

เอาละบรรดาเพื่อนภิกษุสามเณรทั้งหลาย เป็นอันว่าวันรุ่งขึ้นท่านก็มาแต่มาแล้วจะพูดอะไรกันได้เลย สัญญาณบอหมอดเวลาปรากฏแล้ว เทปบันทึกเสียงจะหมดหน้าแล้ว ก็ขอหยุดก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบุญมผล จงมีแต่ท่าน พุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน **สวัสดิ์**